

Jaarverslag 2021

Inhoud

1. De werking van Antwerp Tax Academy.....	6
1.1. Achtergrond	6
1.2. Doelen.....	7
1.3. Onderzoekslijnen	8
1.3.1. Het draagkrachtbeginsel als 'leitmotiv' voor de hervorming van de personenbelasting in de actieve welvaartstaat	8
1.3.2. Ondernemen in de 21e eeuw en nieuwe technologieën: fiscale opportuniteiten en uitdagingen.....	9
1.3.3. Fiscaal federalisme.....	10
1.3.4. Het beheer van het privaat vermogen vanuit fiscaal perspectief.....	10
1.3.5. Fiscaal (rechts) vergelijkend onderzoek.....	11
1.4. Ondersteunende faculteiten en instellingen	12
1.5. Organen	13
1.5.1. Directiecomité.....	13
1.5.2. Algemene ledenvergadering.....	14
1.6. Publiciteit	14
2. Lopende onderzoeksprojecten en onderzoeksfinanciering.....	14
2.1. Externe financiering	14
2.1.1. Erasmus+ project: "Learner-centered education in the field of taxation"	14
2.1.2. FWO-projecten.....	15
2.1.3. Projecten in samenwerking met buitenlandse universiteiten.....	15
2.1.4. Privaat gefinancierde onderzoeksprojecten.....	15
2.1.5. Onderzoeksprojecten gefinancierd door de federale overheid.....	16
2.1.6. Onderzoeksprojecten gefinancierd door Europa.....	16
2.2. Interne financiering.....	16
2.2.1. BOF.....	16
2.2.2. IOB.....	16
2.2.3. Mandaatassistenten.....	16
2.2.4. BOF Methusalem.....	17
2.3. Lopende financieringsaanvragen	17
2.4. Afgeronde doctoraten.....	17
3. Permanente vorming douane en accijnzen.....	17
3.1. Europese erkenning.....	17
3.2. Nationale erkenning.....	17

3.3. Curriculumwijziging ManaMa fiscaal recht, afstudeerrichting douane en accijnzen	17
3.4. Modules.....	18
3.4.1. Algemene module	18
3.4.2. Specialisatiemodules.....	18
4. DIGITAX: Lopende onderzoeksprojecten en aanvragen voor onderzoeksfinanciering.....	18
4.1. Lopend onderzoek met Methusalemfinanciering	18
4.1.1. Artificiële intelligentie gebruikt door de belastingadministratie, balancerend tussen efficiëntie en het recht op privacy	18
4.1.2. Fraud detection with behavioural data.....	19
4.1.3. Fairness in Machine Learning.....	19
4.1.4. Does corporate governance impact the level of tax disclosure?	19
4.1.5.a. Cashless payments en het recht op privacy en het gelijkheidsbeginsel in de context van de digitale ongeletterdheid	19
4.1.5.b. Mission-oriented R&D Tax Incentives.....	19
4.1.6. Perceptie van fairness en transparency in een digitaal besluitvormingsproces bij de fiscale administratie	19
4.2. Lopend onderzoek met externe financiering	20
4.2.1. Private sponsors	20
4.2.2. FWO.....	20
4.2.3. Vlaamse overheid.....	21
4.3. Lopend doctoraatsonderzoek op eigen middelen van de onderzoeker	21
4.3.1. International taxation and domestic policies: the choice for unorthodox taxation policies	21
4.3.2. Belastingregeling voor investeringen in de mijnbouw.....	21
4.3.3. The effect of the AI on the competitive advantage of the taxation practices of the CPA firms.....	21
4.3.4. Intellectual Property Tax Avoidance	21
4.4. Lopend doctoraatsonderzoek in samenwerking met buitenlandse universiteiten	22
4.4.1. De Gordiaanse Knoop van Belastingheffing in de Europese Unie: een Herbezinning van de Allocatie van Bevoegdheden in de Europese Belastingen	22
4.5. Lopend onderzoek met interne financiering, andere dan Methusalemfinanciering	22
4.5.1. Cooperative compliance	22
4.5.2. The future of the ability to pay principle	22
4.5.3. Digitalisering, duurzaamheid en belastingheffing	22
4.5.4. Allocation of taxing power developed and less developed countries	22
4.5.5. A sustainable value theory for the international tax system	22

4.6. Financieringsaanvragen ingediend in 2021.....	22
4.6.1. ERC-Grant.....	22
4.6.2. FWO-aanvragen	23
4.6.3. Chanse call (Horizon 2020).....	23
4.6.4. 11.11.11.- vzw	23
4.7. Affiliaties zonder financiële impact, met oog op indiening postdoc financiering.....	24
5. Activiteiten	24
5.1. Jaarlijks congres: ‘Computational taxation. In search for fairness and transparency for tax technology’	24
5.2. Summerschool: ‘Legal Technology and Legal Innovation’	24
5.3. Lectures series Tax and Digital Transformation.....	24
5.4. Meeting met de Societal Impact Reflection Group.....	25
5.5. Meeting met de International Scientific Advisory Board	25
5.6. EATLP-congres.....	25
5.7. Opleiding: ‘Transfer Pricing’	25
5.8. Seminarie: ‘Gemeentebelastingen.....	25
5.9. Seminarie: ‘Opportunities en bedreigingen voor de gemeentelijke fiscaliteit: stand van zaken met een blik op de toekomst’	25
5.10. Fiscaal beleid in de context van de Covid-Crisis: het perspectief van de intergenerationele rechtvaardigheid	26
5.11. Seminarie: ‘Douanestrafrecht tussen gisteren en morgen’	26
5.12. Webinar: ‘De hervorming van de inkomstenbelasting: blik op de toekomst en het verleden’	26
5.13. Antwerpen in Fiscalibus	26
5.14. DigiTax Workshops.....	26
5.15. DigiTax Lectures Series 2021	27
5.16. Coding for Lawyers.....	27
6. Samenwerkingen	27
6.1. Formele samenwerkingen	27
6.2. Informele samenwerkingen	28
7. Financiële situatie.....	29

1. De werking van Antwerp Tax Academy

1.1. Achtergrond

Het interfacultair instituut voor belastingwetenschap 'Antwerp Tax Academy' (ATA) werd opgericht op 20 november 2012 en is een samenwerking tussen de faculteiten Rechten, Letteren & Wijsbegeerte, Wetenschappen (departement Wiskunde informatica), Bedrijfswetenschappen en Economie, Sociale Wetenschappen, het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en –beheer en Antwerp Management School.

Het maatschappelijk doel van Antwerp Tax Academy bestaat in het bevorderen, faciliteren en uitvoeren van multidisciplinair fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek.

De uitbouw van de moderne sociale welvaartsstaat zoals die zich sinds de vorige eeuw heeft voltrokken, heeft ertoe geleid dat de overheid steeds meer wordt bevraagd. Naast het vervullen van klassieke overheidstaken (ordehandhaving, defensie en justitie) komt de overheid om redenen van elementaire sociale rechtvaardigheid ook actief tussen in het herverdelen van de welvaart. Tal van transfermechanismen onder de vorm van belastingen en sociale zekerheidsbijdragen zijn hiervan het bewijs. De overheid werpt zich echter ook op als aanbieder van allerlei collectieve voorzieningen, zoals in de gezondheidssector, in het onderwijs, in de transportsector (openbaar vervoer, wegeninfrastructuur), in de cultuur- en sportinfrastructuur enz. De realisatie van al deze taken vergt enorme budgettaire inspanningen waarbij belastingen een centrale rol vervullen (financiële functie). Samen met de verruimde overheidsfunctie is echter ook de eendimensionale visie op de rol van belastingen geëvolueerd. Naast een zuiver financiële functie worden belastingen ook als beleidsinstrument gehanteerd (regulerende functie). Het fiscale instrumentarium wordt dan gebruikt om een bepaald gedrag van de belastingplichtigen te stimuleren (bijv. investeringen, sparen, tewerkstelling) c.q. te ontmoedigen (bijv. milieuvervuiling, delokalisering van bedrijven). De studie van de belastingen kent daarom zeer uiteenlopende dimensies. Vragen zoals “wanneer belastingen heffen?” en “welke belastingen heffen?”, behoren tot de leer van de openbare financiën. Vragen zoals “hoe de belastingen vestigen en invorderen?” en “welke waarborgen toekennen aan de belastingheffende overheid resp. aan de belastingplichtigen?” worden gerekend tot de rechtswetenschap.

Maar ook nog andere disciplines zoals psychologie, ethiek, geschiedenis, economie, informatica en sociologie zijn geïnteresseerd in de belasting. Vooral de niet-financiële functies van de belastingen wekken deze interesse.

Deze multifocale benadering van belastingen vormt samengevat de belastingwetenschap, die dienstig kan zijn bij het doorgronden van de fiscale kennis- en beleidsvragen waarmee de hedendaagse samenleving wordt geconfronteerd.

De globalisering van het economisch verkeer, een toenemende mobiliteit van bedrijven en personen met de daaraan verbonden problemen van migratie en integratie van bevolkingsgroepen, de meergelaagdheid van de samenlevingsstructuren als gevolg van o.m. de uitbouw en verdieping van (bestaande) (supra)nationale structuren (bijv. de Europese Unie, de federalisering van nationale staatsverbanden), de solidariteit tussen staten, bevolkingsgroepen en individuen binnen deze gewijzigde structuren, vormen slechts enkele van de zovele uitdagingen en evoluties waarmee de belastingwetenschap te maken heeft.

Antwerp Tax Academy wil een interfacultair onderzoeksplatform bieden om de fiscale onderzoeksinspanningen vanuit een multidisciplinaire invalshoek te consolideren en verder uit te bouwen.

Het wil in de eerste plaats een ontmoetingsplaats bieden voor academici verbonden aan de Universiteit Antwerpen om hun fiscaal onderzoek beter op elkaar af te stemmen en om de multifocale dimensie ervan scherper te stellen. Het wil voorts een hefboom bieden om de samenwerking met andere binnenlandse en buitenlandse fiscale onderzoeksinstellingen (verder) uit te bouwen. Tenslotte wil het een forum bieden voor overleg en samenwerking met beleidsverantwoordelijken en voor valorisatie en verspreiding (door lezingen en vormingsprogramma's) van de bereikte onderzoeksresultaten.

Het interfacultair instituut is thans administratief verankerd in de Faculteit Rechten.

1.2. Doelen

Antwerp Tax Academy, als een multidisciplinair en interfacultair instituut voor fiscale studies, heeft de volgende doelstellingen:

- het leveren van een bijdrage aan de belastingwetenschap en derhalve aan de samenleving door fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek, academische vorming en wetenschappelijke dienstverlening in het domein van de belastingen in de ruime zin van het woord;
- op een georganiseerde en gebundelde wijze meer zichtbaarheid geven aan de inspanningen die op het vlak van onderzoek, vorming en dienstverlening reeds door de verschillende onderzoeksgroepen, faculteiten, departementen en medewerkers werden geleverd op het terrein van de fiscaliteit;
- zorgen voor duidelijke externe erkenning, zowel internationaal als nationaal, van de fiscale deskundigheid en capaciteiten die aanwezig zijn aan de Universiteit Antwerpen en aan de Antwerp Management School;
- mobiliseren en versterken van het aanwezige potentieel aan onderzoekers en deskundigheid met het oog op het vormen van een voldoende kritische massa om de Universiteit Antwerpen en Antwerp Management School volwaardig te laten participeren in belangrijke internationale en nationale onderzoeksprogramma's;
- bieden van een onafhankelijk, open en pluralistisch academisch platform waar ook wetenschappers van buiten de Universiteit Antwerpen en de Antwerp Management School terecht kunnen voor multidisciplinair fiscaal onderzoek;
- zorgen voor een duidelijk institutioneel academisch aanspreekpunt voor externen (individuele onderzoekers alsook onderzoeksinstellingen) op zoek naar onderzoek, vorming of dienstverlening; het ontwikkelen en ondersteunen van specifieke vormingsinitiatieven op fiscaal vlak;
- het instandhouden en activeren van een open en levensbeschouwelijk pluralistisch platform voor samenwerking tussen het academische milieu (universiteiten, hogescholen) en de samenleving (overheden, bedrijven, belangengroeperingen enz.).

1.3. Onderzoekslijnen

Momenteel is Antwerp Tax Academy gericht op vijf onderzoekslijnen. In 2015 werden de vierde en de vijfde onderzoekslijn aan de drie originele onderzoekslijnen toegevoegd (zie punt 1.3.4 en punt 1.3.5). In de loop van 2018 werd onderzoekslijn 2 *'Belastingen als instrument ter bevordering van het ondernemerschap'* geactualiseerd en omgevormd tot onderzoekslijn *'Ondernemen in de 21e eeuw en nieuwe technologieën: fiscale opportuniteiten en uitdagingen'* (zie punt 1.3.2).

1.3.1. Het draagkrachtbeginsel als 'leitmotiv' voor de hervorming van de personenbelasting in de actieve welvaartstaat

De wetgever heeft bij de hervorming van de wetgeving inzake de inkomstenbelastingen in 1962 duidelijk rekening willen houden met de draagkracht van de belastingplichtige. Deze ambitie stond vooral centraal bij de uitwerking van de personenbelasting. Genoemde belasting werd immers sindsdien geheven op de globale inkomsten, ongeacht de aard ervan, en de cumulatieve belasting van de inkomsten van echtgenoten werd veralgemeend.

De wetgever ging uit van de gedachte dat een rechtvaardige lastenverdeling niet behoorlijk kon worden gerealiseerd indien enkel rekening werd gehouden met het fiscaal draagvermogen van het individu. Het gezin werd gezien als een economische eenheid, en derhalve werd, ter beoordeling van de draagkracht van de belastingplichtigen, de samenstelling van hun gezin in aanmerking genomen. Dit uitte zich o.m. in de verhoging van het belastingvrij minimum en een progressieve reductie op basis van het aantal familieleden ten laste. Op grond van voormeld beginsel werd ook de invoering gerechtvaardigd van de progressie van de tarieven in de personenbelasting. Wel werd erover gewaakt dat deze progressie niet zo hoog werd opgevoerd dat zij zou leiden tot een inkomensnivellering i.p.v. tot enkel een billijke aanpassing van de belastingdruk aan het werkelijke draagvermogen. Ook de omstandigheid dat de personenbelasting in principe wordt geheven op een netto-grondslag, geeft uiting aan het draagkrachtbeginsel.

Over de jaren heen is het Wetboek inkomstenbelastingen echter veelvuldig gewijzigd, met als gevolg dat van de oorspronkelijke bedoeling een eenvoudige belasting te ontwikkelen, weinig terecht is gekomen en dat van de eerbiediging van het draagkrachtbeginsel steeds minder sprake is. Dit rechtvaardigt de vraag of ons huidige stelsel in globa nog beantwoordt aan het grondwettelijk gewaarborgd gelijkheidsbeginsel, waarvan het draagkrachtbeginsel kan worden beschouwd als een uitloper. De zware fiscale druk op inkomsten uit arbeid vergeleken met de fiscale druk op andere inkomsten, vormt hiervan een schoolvoorbeeld. De belastingdruk voor loontrekkenden in België behoort al jaren tot de hoogste ter wereld ondanks talrijke beleidsmaatregelen om hieraan te verhelpen.

Verder hebben de verschillende aanpassingen aan het Wetboek inkomstenbelastingen sinds 1962 ertoe geleid dat de Belgische inkomstenbelastingen hopeloos ondoorzichtig en ingewikkeld zijn geworden en rijst de vraag door welke basisopties de inkomstenbelastingen thans worden beheerst.

Belastingplichtigen hebben het steeds moeilijker om de logica van het systeem te doorgronden, zij worden geconfronteerd met talloze snel wijzigende, moeilijk te begrijpen fiscale regeltjes waarvan de samenhang en logica vaak ver te zoeken is.

Belastingplichtigen dreigen hierdoor steeds meer te vervreemden van het fiscaal regime waaraan zij worden onderworpen. Een gevolg is dat zij steeds minder begrip kunnen opbrengen voor de zinvolheid van de forse financiële inspanning die jaarlijks van hen wordt verwacht.

De personenbelasting vandaag vertoont fundamentele onevenwichten die vragen om een meer grondige hervorming. Opdat een degelijke hervorming op een voldoende ruim (maatschappelijk) draagvlak zou kunnen rusten, is voorafgaandelijk een grondig debat vereist dat rust op interdisciplinair fundamenteel onderzoek. Zo moet o.m. opnieuw de vraag worden gesteld of de oorspronkelijke basisopties inzake de personenbelasting (nl. een eenvoudige, efficiënte en rechtvaardige belasting naar draagkracht) nog wel als valabel kunnen worden beschouwd. Indien het draagkrachtbeginsel niet meer als een aanvaard uitgangspunt wordt beschouwd, rijst de vraag volgens welk(e) beginsel(en) de personenbelasting dan wel gestalte moet krijgen. Wordt het draagkrachtbeginsel daarentegen nog wel aanvaard, dan rijst de vraag of draagkracht beoordeeld moet worden op individuele basis (per belastingplichtige) dan wel rekening houdende met al dan niet juridisch gestructureerde samenlevingsvormen (bijv. feitelijke samenwoning, wettelijke samenwoning, huwelijk, enz.). Voorts rijst de vraag of vanuit het draagkrachtprincipe het nog kan worden verantwoord dat in de personenbelasting de verschillende soorten inkomsten zo uiteenlopend worden belast. Vergelijk daartoe bijv. de belasting op de roerende inkomsten en bepaalde onroerende inkomsten met de belastingdruk op inkomsten uit arbeid.

Beperkt de vaststelling van de draagkracht zich tot de “draagkracht” geput uit inkomen (ongeacht de oorsprong ervan: arbeid of vermogen), of moet ook rekening worden gehouden met het volledige vermogen van de belastingplichtigen, ook als dat geen inkomen genereert? Moet bij de vaststelling van de draagkracht naast het inkomen en/of vermogen eventueel nog rekening worden gehouden met andere factoren (bijv. de koppeling van draagkracht aan cognitieve capaciteiten, enz.)?

1.3.2. Ondernemen in de 21e eeuw en nieuwe technologieën: fiscale opportuniteiten en uitdagingen

Nieuwe technologieën en de digitalisering hebben een fundamentele impact op onze maatschappij. Deze evolutie brengt zowel fiscale opportuniteiten als uitdagingen met zich mee.

Aan de ene kant bieden nieuwe technologieën (datamining, blockchain, internet of things, enz.) opportuniteiten voor de fiscale administratie op het vlak van efficiëntie, als middel voor een betere handhaving van de belastingplicht. Deze verhoogde efficiëntie kan voor ondernemingen bijdragen tot meer vertrouwen in een goed georganiseerde overheid, tot minder administratieve lasten, meer transparantie en een betere ‘compliance’. Doch privacyoverwegingen en meer algemeen, de rechtsbescherming van de belastingplichtige moeten hierbij eveneens in aanmerking worden genomen.

Aan de andere kant leidt de digitalisering tot een nieuwe economische werkelijkheid (bv. nieuwe werkvormen en nieuwe ondernemingsmodellen), waarmee de huidige regelgeving onvoldoende rekening houdt. Het is van belang dat ook binnen deze nieuwe economische werkelijkheid ondernemingen een rechtvaardige belastingbijdrage betalen in functie van de plaats waar waarde wordt gecreëerd.

Voorts biedt de digitalisering nieuwe risico's van agressieve fiscale planning en concurrentiestrijd tussen lidstaten om investeringen aan te trekken. Ook België ontsnapt hier niet aan en participeert als kleine, open economie zelfs effectief mee aan deze hevige concurrentiestrijd.

Het regelgevend kader moet aan deze evolutie aangepast worden, om te blijven voldoen aan de eisen van gelijkheid, draagkracht en efficiëntie. Dit vormt een uitdaging aangezien waardecreatie in de digitale economie minder gekoppeld is aan fysieke aanwezigheid, maar meer aan immateriële activa die eigen zijn aan de digitalisering (intellectuele eigendomsrechten, artificiële intelligentie).

De aanpassing van de internationale, Europese en Belgische ondernemingsfiscaliteit aan deze wereldwijde ontwikkelingen, staat centraal in deze onderzoekslijn.

1.3.3. Fiscaal federalisme

Onder de druk van diverse crisissen sinds het begin van de 21ste eeuw zoals de vastgoedcrisis en de daarop volgende financiële en economische crisis, de Coronapandemie en de Oekraïne crisis lijkt in de Europese Unie, en meer in het bijzonder in de Eurozone, een toegenomen behoefte te bestaan aan een verdere integratie op fiscaal en begrotingstechnisch vlak. Deze vaststelling rechtvaardigt vragen over het al dan niet afstaan van 'fiscale' soevereiniteit door de lidstaten ten gunste van de Europese Unie resp. de Eurozone.

Moet de versterking van de economische en monetaire unie binnen de Europese Unie, en meer specifiek binnen de eurozone, effectief leiden tot een grotere inspraak op Europees niveau bij de uitoefening door de lidstaten van hun eigen fiscale bevoegdheden? Zo ja, tot hoever is men bereid deze verdergaande inspraak vanuit Europa toe te laten en hoe verhoudt dit alles zich tot het zgn. subsidiariteitsprincipe?

Veronderstelt een monetaire unie ook dat (op termijn) meer moet worden geraakt aan de nationale fiscale soevereiniteit zelf van de lidstaten en tot de invoering van regelrechte Europese belastingen?

Ten slotte roept de ontwikkeling naar meer regionale autonomie binnen de EU-lidstaten, vragen op over de mogelijkheden tot en de grenzen aan de verkaveling van fiscale bevoegdheden over meerdere bestuursniveaus en naar de wijze waarop bestuursrechtelijke verzelfstandigingsprocessen fiscaal het meest optimaal kunnen worden afgewikkeld.

1.3.4. Het beheer van het privaat vermogen vanuit fiscaal perspectief

Deze vierde onderzoekslijn is gericht op multidisciplinair onderzoek (juridisch, sociologisch, economisch en ethisch) over de fiscale aspecten van het privaat vermogen gezien vanuit het perspectief van de eigenaar.

Eenzijds focust het onderzoek op het fiscale statuut van het privaat vermogen gedurende het leven. Het onderzoek richt zich daarbij in eerste instantie op de fiscale gevolgen van het verwerven van vermogen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de fiscale behandeling van het beheer en het bezit van het vermogen.

Anderzijds richt het onderzoek zich op de fiscale behandeling van de overdracht van vermogen en naar de verhouding tussen vermogenstransfertsbelastingen tot eventuele vermogensbelastingen. Het fiscaal regime van de overdracht van het vermogen, weerspiegelt vaak de eigen bijzondere visie van de fiscale wetgever op traditionele concepten als gezin en vermogen. Zo stimuleert de fiscale wetgever via tal van technieken (categorieën erfgenamen, gelijkstellingen, vrijstellingen en verminderingen) de gezinsvorming. Te denken valt aan het fiscaal statuut van partnerrelaties of aan de fiscale behandeling van zorgrelaties. Via vrijstellingen en verminderingen bij de overdracht van bepaalde vermogensbestanddelen beïnvloedt de fiscale wetgever ook de wijze van samenstelling van het vermogen. Te denken valt hier aan de fiscale behandeling van familieondernemingen, maar evenzeer aan de vrijstelling op de vererving van de gezinswoning.

1.3.5. Fiscaal (rechts) vergelijkend onderzoek

In de vijfde en laatste onderzoekslijn van Antwerp Tax Academy staat de (rechts)vergelijkende methode centraal. Deze onderzoekslijn heeft twee stromen.

Een 1ste stroom onderzoekt volgens de (rechts)vergelijkende methode lokale, regionale, nationale, Europese en internationale fiscale knelpuntthema's. Daarbij wordt vooral aandacht besteed aan structurele verschillen en gelijkenissen tussen belastingssystemen. Onder meer de volgende thema's komen aan bod: statuut van de algemene rechtsbeginselen, interpretatiemethoden, maatregelen tegen agressieve fiscale planning, stimuli voor onderzoek en ontwikkeling, fiscale autonomie van lokale overheden en de overheid als belastingplichtige.

Vanuit een multidisciplinaire invalshoek (juridisch, economisch, sociologisch, filosofisch, psychologisch of historisch) wordt onderzocht hoe verschillende belastingssystemen verklaard kunnen worden, en worden nieuwe inzichten en oplossingen gezocht.

Het rechtsvergelijkend onderzoek draagt ook bij tot de vier andere onderzoekslijnen van Antwerp Tax Academy (namelijk het draagkrachtsbeginsel, de belastingen als instrument ter bevordering van het ondernemerschap, het fiscaal federalisme en het beheer van het privaat vermogen).

Een 2de stroom onderzoekt de functies van de rechtsvergelijkende methode *in fiscalibus*. Waartoe dient deze methode?

Ten eerste wordt in de rechtsleer aangenomen dat rechtsvergelijking toelaat het eigen recht beter te kennen, omdat op deze manier het referentiekader ruimer wordt. Aldus worden nieuwe invalshoeken gevonden voor de verbetering van het eigen recht.

Ten tweede wordt vastgesteld dat de nationale belastingssystemen onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Dit leidt tot coördinatieproblemen (bv. afbreuk aan draagkrachtbeginsel, dubbele belasting, ruimte voor agressieve fiscale planning). Fiscale rechtsvergelijking laat toe om het belastingstelsel van andere landen beter te kennen, zodat de systemen beter op elkaar afgestemd kunnen worden.

Ten slotte is minder duidelijk of rechtsvergelijking ook een verdergaande rol kan hebben. Zo kan worden vastgesteld dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) steeds vaker uitgebreid beroep doet op de rechtsvergelijkende methode om de draagwijdte van de in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) bepaalde grondrechten te beoordelen. Daarnaast doen ook nationale hoven in meerdere of mindere mate beroep op de rechtsvergelijkende methode om het eigen belastingrecht te interpreteren.

Onderzocht wordt hoe ver de functies reiken van de rechtsvergelijkende methode. Wat zijn de mogelijkheden en de grenzen?

1.4. Ondersteunende faculteiten en instellingen

Antwerp Tax Academy wordt door de hierna vermelde faculteiten en instellingen ondersteund:

Faculteit Rechten:

- Onderzoeksgroep Onderneming en Recht
- Onderzoeksgroep Overheid en Recht
- Onderzoeksgroep Persoon en Vermogen
- Onderzoeksgroep Rechtshandhaving
- Onderzoeksgroep Recht en Ontwikkeling

Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie:

- Departement Accountancy en Financiering
- Departement Algemene Economie
- Departement Marketing
- Departement Engineering Management

Faculteit Letteren en Wijsbegeerte:

- Centrum voor Ethiek (Departement Wijsbegeerte)
- CLiPS (Computational Linguistics & Psycholinguistics)
- Departement Vertalers en Tolken
- Departement Geschiedenis

Faculteit Sociale Wetenschappen

- Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck

Faculteit Wetenschappen

- Departement Wiskunde-Informatica - Onderzoeksgroep Ontwikkeling database systemen (ADReM Data Lab)

Instituut voor Ontwikkelingsbeleid – en beheer (IOB)

Antwerp Management School

1.5. Organen

1.5.1. Directiecomité

Hierna volgt een overzicht van de leden van het directiecomité van Antwerp Tax Academy:

Barbaix Renate, Faculteit Rechten
Bruno Blondé, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Departement Geschiedenis
Brosens Linda, Faculteit Rechten
Calders Toon, Faculteit Wetenschappen, Departement Wiskunde – Informatica
Cantillon Bea, Faculteit Sociale Wetenschappen – Centrum Sociaal Beleid
Cassimon Danny, Instituut voor Ontwikkelingsbeleid
Damen Sven, Departement Accountancy en Financiering
De Borger Bruno, Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie
De Ceuster Marc, Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie en Antwerp Management School
De Haes Steven, Antwerp Management School
De Raedt Sylvie, Research manager DigiTax
Deloof Marc, Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie en Antwerp Management School
Dister Wouter, Faculteit Rechten
Jorissen Ann, Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie en Antwerp Management School
Laveren Eddy, Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie en Antwerp Management School
Lemmens Willem, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Centrum voor Ethiek
Martens David, Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie – OG Applied Data Mining
Pauwels Karl, Faculteit Rechten
Peeters Bruno, Faculteit Rechten - voorzitter Antwerp Tax Academy
Plets Nicole, Faculteit Rechten
Rivière Inès, Faculteit Rechten
Rozie Joëlle, Faculteit Rechten
Smet Rik, Faculteit Rechten
Vandenhoe Wouter, Faculteit Rechten – Onderzoeksgroep Recht en Ontwikkeling
Van de Vijver Anne, Faculteit Rechten
Vanderhallen Miet, Faculteit Rechten
Van Dooren Eric, Faculteit Rechten
Van Liedekerke Luc, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Centrum voor Ethiek, Dep. Management
Vanneste Jacques, Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie
Van Vaerenbergh Leona, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte
Verbist Gerlinde, Faculteit Sociale Wetenschappen – Centrum Sociaal Beleid
Vet Cassandra, Instituut voor Ontwikkelingsbeleid
Waeytens Sharon, Faculteit Rechten

De vergaderingen, rapportering en de agendering van het directiecomité worden in het Nederlands gehouden omdat er geen anderstaligen lid zijn van het directiecomité.

1.5.2. Algemene ledenvergadering

Ten minste eenmaal per jaar komt de algemene ledenvergadering samen voor reflectie over het te voeren en gevoerde onderzoeksbeleid. Daarbij worden de verschillende activiteiten van het voorbije jaar besproken en worden de initiatieven die reeds genomen zijn of zullen worden genomen voor het komende jaar overlopen. Hier wordt ook gereflecteerd over de verwezenlijkingen van Antwerp Tax Academy. Dit betreft de vormingsactiviteiten, studiedagen, publicaties, onderzoeksprojecten, doctoraten, samenwerkingen en dergelijke meer.

Tijdens de algemene ledenvergadering worden ook de bestaande onderzoekslijnen en mogelijke nieuwe onderzoekslijnen besproken.

Sedert 2021 verlopen de vergaderingen, rapportering en de agendering van de algemene ledenvergadering in het Engels vanwege de aanwezigheid van anderstalige leden die het Nederlands niet voldoende machtig zijn.

1.6. Publiciteit

Antwerp Tax Academy kan voor de financiering van haar activiteiten rekenen op giften, op de financiële ondersteuning van overheden, sponsors en op de inkomsten uit studieactiviteiten en uit onderzoeksopdrachten.

Voor de praktische organisatie van haar studiedagen doet Antwerp Tax Academy beroep op de diensten van NEXUS van de Faculteit Rechten, dat de opvolger is van het Centrum voor Beroepsvervolmaking in de Rechten (CBR). NEXUS neemt, tegen betaling, de praktische organisatie van de studiedagen op en zorgt eveneens voor de publiciteit door middel van (digitale) flyers en nieuwsberichten.

Naast dit alles heeft Antwerp Tax Academy ook een tweetalige website (www.antwerptaxacademy.be) met een overzicht van de werking, het doel, de achtergrond, de leden, het onderzoek, de activiteiten en het nieuws van Antwerp Tax Academy. Er worden ook hyperlinks gebruikt voor verwijzing naar verschillende artikels over Antwerp Tax Academy die in de pers verschenen zijn.

2. Lopende onderzoeksprojecten en onderzoeksfinanciering

2.1. Externe financiering

2.1.1. Erasmus+ project: "Learner-centered education in the field of taxation"

De promotor van dit onderzoeksproject is Marc Deloof. Marc werkt hiervoor samen met zijn collega Tanja Kirn van de Universiteit van Liechtenstein. Het project is ondertussen afgelopen. Binnenkort zal over dit project een paper beschikbaar zijn met als titel: *'Het effect van een belastingaftrek voor het eigen vermogen op ondernemingsrisico en winstverschuivingen in ondernemingsgroepen'*. Een uitgebreide samenvatting van dit project is beschikbaar op de [ata-webpagina](#).

2.1.2. FWO-projecten

2.1.2.1. Project “Strategische veranderingen in familiebedrijven”

De promotoren zijn Ann Jorissen, Eddy Laveren en Ine Paeleman. De titel van dit strategisch basisonderzoek is ‘de rol van management controle systemen en informaticasystemen bij strategische verandering in (familie)bedrijven’. De onderzoekers zijn Tristan De Blick en Saher Saheli. Het onderzoek heeft een fiscale en een financiële component (nieuwe financiële instrumenten en vormen). Het betreft een onderzoek naar de gevolgen van veranderingen binnen familiebedrijven. Dit onderzoek startte in september 2019 en loopt tot 2023. Vanwege de coronapandemie werd geopteerd voor telefonische enquêtes en telefonische opvolging. De verzamelde data werden inmiddels geanalyseerd en verwerkt. Vervolgens is het de bedoeling om de resultaten uit dit onderzoek te publiceren.

2.1.2.2. Project “The function and criteria of intergenerational inheritance”

De promotoren van dit onderzoeksproject zijn Renate Barbaix en Frederik Swennen. De onderzoeker is Kamila Kaczmarek (FWO). Nadat Kamila Kaczmarek haar onderzoek per 31 december 2020 heeft stopgezet is zij opgevolgd door Damiaan Leire die in 2021 is aangesteld als nieuwe onderzoeker op dit FWO-project.

2.1.3. Projecten in samenwerking met buitenlandse universiteiten

2.1.3.1. Project “Transfer Pricing”

Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking Nicolas Hellman (professor aan de de Universiteit van Stockholm School of Economics). De promotor van dit project is Ann Jorissen. De paper werd gepresenteerd op 15 november 2019 op het Management Accounting Research Group (MARG) Conference in Birmingham aan de Aston Business School. Ook is de paper ingediend voor presentatie op het EAA congres in 2020. Op 28 juni 2019 werd de paper ook gepresenteerd op het International Conference of the Management Control Association, dat gehouden werd van 26 tot 28 juni aan de University of Roehampton in London. Het artikel is in 2021 bij een tijdschrift ingediend.

2.1.4. Privaat gefinancierde onderzoeksprojecten

2.1.4.1. Project “Ontwerp van een flexibele waarderingstool voor ondernemingen”

De promotor van dit project is Eddy Laveren. Dit project wordt gesponsord door de firma HLB Dodémont - Van Impe & Co cvba. Er worden vijf waarderingmethoden ontwikkeld voor ondernemingen. De ambitie is om een waarderingstool te ontwikkelen die dienstig kan zijn voor alle bedrijven.

2.1.4.2. Project “Hoe moeten de heffingsbevoegdheden m.b.t. de inkomsten van overheidsdiensten worden verdeeld?”

Veerle Lerut voert onderzoek uit dat wordt gesponsord door Cazimir-advocaten. De promotoren zijn Bruno Peeters en Anne Van de Vijver. Veerle startte haar doctoraatsonderzoek met ingang 15 november 2020 voor 40% fteq voor een periode van 4 jaar (van 2020 tot 2024). De titel van haar proefschrift luidt ‘The double tax treaty provision on government services’. De doctoranda heeft in overleg met de promotoren en sponsors haar onderzoek om persoonlijke redenen tijdelijk *on hold* gezet.

2.1.5. Onderzoeksprojecten gefinancierd door de federale overheid

2.1.5.1. Project ‘Whistleblowing’

Omzetting richtlijn whistleblowing onder leiding van Sylvie De Raedt (promotor), Anne Van de Vijver en Ann Jorissen (beiden co-promotor). Dit onderzoeksproject wordt gefinancierd door FOD Economie, samen met UNamur (CRIDS). Dit project werd in onderaanneming verricht namens de Universiteit van Namen. Het onderzoek is in 2021 ingediend en opgeleverd. De geleverde prestaties werden gefactureerd aan de Universiteit van Namen. Op basis van dit onderzoek zal er een wetvoorstel worden ingediend.

2.1.6. Onderzoeksprojecten gefinancierd door Europa

2.1.6.1. Project “A modern, operational and affective customs sanction investigation and enforcement system. Conclusions and recommendations”

De promotoren zijn Bruno Peeters en Eric Van Dooren. Deze studie werd gefinancierd door de Europese Commissie over de actualisering van het douanehandhavingsrecht in Luxemburg en in België. In het raam van dit raam werden drie onderzoekers aangesteld: Erhard Vermeulen, Jesse De Bruyn en Katleen Joostens. Het rapport met de conclusies en de aanbevelingen werd in 2021 opgeleverd aan de Europese Commissie. Het doel is om, vanuit het beleid, de wetgeving aan te passen en het douanestrafrecht zowel in België als in Luxemburg te actualiseren

2.2. Interne financiering

2.2.1. BOF

2.2.1.1. Project “De functie van en de criteria voor intergenerationeel erfrecht”

De promotoren van dit onderzoeksproject zijn Renate Barbaix en Frederik Swennen. De onderzoeker is Linde Wuyts (BOF). De titel van dit onderzoeksproject is ‘The function and Criteria of Intergenerational Inheritance Law’. Linde Wuyts is haar onderzoek aan het afwerken. Het onderzoek is in eindfase. De definitieve teksten worden neergelegd waarna de verdediging van haar doctoraat kan volgen in de loop van 2022.

2.2.2. IOB

2.2.2.1. Project “International political economy of tax avoidance”

Cassandra Vet startte haar doctoraatsonderzoek in juni 2019 onder het promotorschap van Danny Cassimon en co-promotor Anne Van de Vijver. Cassandra Vet doet onderzoek naar ‘*BEPS-Related Technical Assistance in the International Political Economy of Tax Avoidance. A Process-Tracing Analysis to Agency and Discipline in Transfer-Pricing Auditing*’.

2.2.3. Mandaatassistenten

2.2.3.1. “Bewijs in fiscale zaken”

Inès Rivière startte haar doctoraatsonderzoek op 12 maart 2018 onder het promotorschap van Nicole Plets. De titel van haar doctoraat is: ‘*Kritische analyse van de bewijslast (verdeling) in het fiscaal recht, met het oog op een betere rechtsbescherming van de belastingplichtige*’. Inès Rivière bekwam ook een ‘Ernst Mach Grant’ beurs voor een onderzoeksverblijf aan de WU Vienna, Institute for Austrian and International Tax Law (Oostenrijk), gepland voor april-mei-juni 2021. Zij verkreeg hiervoor ook FWO-financiering.

2.2.4. BOF Methusalem

2.2.4.1. Project “DigiTax”

De promotor van dit onderzoeksproject is Bruno Peeters en de co-promotoren zijn Ann Jorissen, Toon Calders, David Martens, Anne Van de Vijver. Voor meer informatie wordt verwezen naar punt 4 DigiTax.

2.3. Lopende financieringsaanvragen

Er zijn geen lopende financieringsaanvragen gemeld.

2.4. Afgeronde doctoraten

Een overzicht van de afgeronde doctoraten die vóór 2021 verdedigd werden, kan worden geraadpleegd via de [website van ATA](#).

3. Permanente vorming douane en accijnzen

3.1. Europese erkenning

Binnen de Master na Master fiscaal recht van de faculteit rechten is vanaf het academiejaar 2021-2022 een afstudeerrichting douane en accijnzen gestart. Deze opleiding kreeg in 2021 een formele erkenning van de Europese Commissie (EU Customs Certificate of Recognition). Ondanks de korte periode tussen de erkenning van deze afstudeerrichting en de start van het eerste academiejaar 2021-2022 hebben vier studenten zich ingeschreven. Tijdens het VOKA-douanecongres van 23 november 2021 werd promotie gemaakt rond het opleidingsaanbod in België. Tijdens dit event werd ook informatie verstrekt over de Ma-na-Ma fiscaalrecht en de afstudeerrichting douane en accijnzen in het bijzonder.

Voor een structurele academische onderwijs- en onderzoeksondersteuning voor dit programma (en voor de permanente vorming douane en accijnzen, zie infra punt 3.2 en 3.4.) werd Rik Smet voor 50 % fteq aangeduid als gastprofessor (BAP, graad docent) voor de periode van 1 maart 2021 tot 29 februari 2024. Deze termijn kan na gunstige evaluatie worden verlengd met 1 jaar.

3.2. Nationale erkenning

ATA organiseert jaarlijks ook een algemene module in de permanente vorming douane en accijnzen. Deze opleiding werd erkend door de FOD Financiën (besluit administrateur generaal 10 februari 2022). Het programma van de algemene module werd met het oog op het bekomen van deze erkenning uitgebreid van 48u naar 72u om inhoudelijk volledig te voldoen aan de voorwaarden van het Ministerieel Besluit van 21 januari 2021 tot vaststelling van de modaliteiten en voorwaarden voor de erkenning van gespecialiseerde opleidingen in België inzake douane-, btw en accijnsreglementering in het bijzonder mbt de indiening van de douaneaangiften (BS 02-02-2021) (zie ook 3.4).

3.3. Curriculumwijziging ManaMa fiscaal recht, afstudeerrichting douane en accijnzen

Het curriculum van de Master na Master fiscaal recht werd aangepast door toevoeging met ingang van het academiejaar 2021-2022 van een afstudeerrichting douane en accijnzen (zie ook 3.1).

3.4. Modules

De permanente opleiding douane en accijnzen is een modulair samengestelde, academisch georiënteerde specialisatieopleiding douanerechten en accijnzen die in samenspraak met de FOD Financiën en met medewerking van de privésector wordt georganiseerd door de Universiteit Antwerpen - ATA (Nederlandstalig luik) en de Universiteit Luik (Franstalig luik). Bij het uitwerken van de opleiding is rekening gehouden met het EU Customs Competency Framework. De opleiding richt zich tot een gemengd docenten- én studentenkorps, afkomstig uit de FOD Financiën, de privésector, de magistratuur en de academische wereld.

3.4.1. Algemene module

De algemene module Douane en Accijnzen editie 2021 vond plaats op 22, 23, 25 en 26 februari 2021 en 15, 16, 18 en 19 maart 2021. Het examen is op 1 april 2021 georganiseerd en het inhaalexamen op 20 april 2021. Deze editie telde 30 inschrijvingen. De FOD Financiën kon omwille van budgettaire redenen niet méér ambtenaren vanuit de AAD&A afvaardigen. De plechtige proclamatie werd uitgesteld van 27 mei 2021 naar 24 september 2021 en vond plaats in het Havenhuis, weliswaar in afgezwakte versie door de coronapandemie. Het bezoek aan de haven van Antwerpen dat jaarlijks ook tot het programma behoorde kon echter niet worden georganiseerd vanwege coronamaatregelen. Voor het programma van de algemene module editie 2021 wordt verwezen naar de bijlagen bij dit verslag.

3.4.2. Specialisatiemodules

Deelnemers die het algemeen programma met succes hebben gevolgd kunnen inschrijven in verschillende specialisatiemodules die in het Engels gegeven worden. Bij het uitwerken van de specialisatiemodules wordt rekening gehouden met het EU Customs Competence Framework.

De volgende specialisatiemodules vonden plaats in 2021:

- (1) Risk and Compliance (25, 26 en 27 januari 2021);
- (2) Import (3, 4, 6 en 7 mei 2021);
- (3) VAT (25, 26 en 28 oktober 2021);
- (4) Customs Taxable Elements (29 en 30 november en 1, 2 3 december 2021).

Voor meer informatie over het programma van deze specialisatiemodules wordt verwezen naar de bijlagen bij dit verslag.

4. DIGITAX: Lopende onderzoeksprojecten en aanvragen voor onderzoeksfinanciering

4.1. Lopend onderzoek met Methusalemfinanciering

4.1.1. Artificiële intelligentie gebruikt door de belastingadministratie, balancerend tussen efficiëntie en het recht op privacy

Dit betreft het doctoraatsonderzoek aanvankelijk opgestart door Emma Caeyers met als titel: 'Artificiële intelligentie: efficiëntie en privacy' o.l.v. Bruno Peeters, Anne Van de Vijver en Toon Calders. Als gevolg van het beëindigen van het mandaat van Emma Caeyers is dit onderzoek verder gezet door David Hadwick. Hij werd op 1 november 2020 als opvolger van Emma Caeyers aangesteld. David heeft inmiddels FWO-financiering verkregen voor zijn onderzoek (zie verder punt FWO 4.2.2.2.). Met de resterende Methusalem-middelen werd Anouk Decuyperre aangesteld sinds 1 december 2021 (zie verder 4.1.6).

4.1.2. Fraud detection with behavioural data

Dieter Brughmans startte zijn doctoraatsonderzoek in oktober 2019 met als titel: 'Fraud detection with behavioural data' onder het promotorschap van David Martens. David ontwerpte een algoritme 'Nice'. Daarvoor kreeg hij in 2021 de 'best paper award' op de Doctoral Day op de Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie.

4.1.3. Fairness in Machine Learning

Daphne Lenders startte op 1 september 2020 met een doctoraatsonderzoek dat kadert binnen het onderwerp Fairness in Machine Learning. Haar promotoren zijn Toon Calders en Sylvie De Raedt. Daphne zou aanvankelijk werken op de data van Vlabel (Vlaamse fiscale administratie). Ondertussen begeleidt Daphne twee masterstudenten die met deze data werken in een onderzoek naar indicatoren voor een succesvol bankonderzoek in erfbelasting.

4.1.4. Does corporate governance impact the level of tax disclosure?

Michiel Van Roy startte zijn onderzoek op 1 september 2020 met als titel: "Does corporate governance impact the level of the tax disclosure?". De promotoren zijn Ann Jorissen, Anne Van de Vijver en David Martens. Het betreft een doctoraat op bundel. Michel heeft een eerste paper klaar en start een stage bij de FOD Financiën in het kader van een tweede paper. Tijdens deze stage zal Michiel onderzoek doen naar de kwaliteit van de internationaal uitgewisselde data voor fraudeonderzoek.

4.1.5.a. Cashless payments en het recht op privacy en het gelijkheidsbeginsel in de context van de digitale ongeletterdheid

Luisa Scarcella startte op 1 januari 2021. Ze is post-doc onderzoeker werkzaam in het domein van digitalisering en belastingheffing. Luisa heeft o.m. een FWO-projectvoorstel ingediend op 12 maart 2021 samen met Bruno Peeters en Anne Van de Vijver i.v.m. de cashless payments en het recht op privacy en het gelijkheidsbeginsel in de context van de digitale ongeletterdheid. Deze aanvraag werd ondanks hoge score niet gehonoreerd en werd in 2022 heringediend. Luisa heeft ondertussen wel een paper geschreven over dit onderwerp samen met Sofia Ranchordas (Universiteit Groningen) gepubliceerd in de the William & Mary Bill of Rights Journal (titel artikel: "*automated government for vulnerable citizens: intermediation rights*").

4.1.5.b. Mission-oriented R&D Tax Incentives

Luisa Scarcella diende in december 2021 een aanvraag in bij het FWO voor een postdoc mandaat om onderzoek te doen rond fiscale incentives voor innovatie.

4.1.6. Perceptie van fairness en transparency in een digitaal besluitvormingsproces bij de fiscale administratie

Sinds 1 december 2021 werd Anouk Decuypere aangesteld (zie ook punt 4.1.1). Anouk is een post doc onderzoekster. Zij is master in organisational psychology en heeft een phd in business economics. Anouk zal vanuit psychologisch perspectief onderzoek doen naar de perceptie van fairness en transparency in het digitaal besluitvormingsproces bij de fiscale administratie.

4.2. Lopend onderzoek met externe financiering

4.2.1. Private sponsors

4.2.1.1. Taxatie van artificiële intelligentie

Kimberly Van Sande startte haar doctoraatsonderzoek in oktober 2019 onder het promotorschap van Anne Van de Vijver en Bruno Peeters. Het onderzoek wordt gefinancierd door Tiberghien Phd Research Grant.

4.2.1.2. Transfer pricing in digitale economie

Mariya Otto startte haar doctoraatsonderzoek in oktober 2019 onder het promotorschap van Anne Van de Vijver en Bruno Peeters. Haar onderzoek wordt gefinancierd door Deloitte Grant. Mariya startte in oktober 2019.

4.2.1.3. The virtual permanent establishment in international tax law

Eva Baekelant startte haar doctoraatsonderzoek op 1 september 2020 onder leiding van Anne Van de Vijver. Haar onderzoek wordt gefinancierd door EY Grant.

4.2.1.4. Fairness in Machine Learning

Dankzij de steun van AXA Joint Research Initiative kon het doctoraatsonderzoek van Marco Favier onder het promotorschap van Toon Calders gefinancierd worden. Marco startte in het najaar 2019.

4.2.1.5. Explainable AI

Tom Vermeire startte zijn doctoraatsonderzoek in het najaar 2019 onder het promotorschap van David Martens. Het onderzoek werd gefinancierd door AXA Joint research Initiative. Tom is evenwel inmiddels gestopt met zijn onderzoek en is overgestapt naar de privé-sector.

4.2.2. FWO

4.2.2.1. Limits and legitimacy of the use by tax authorities in the light of the prohibition of fishing expeditions

Het dubbeldoctoraat van Liesa Keunen wordt gefinancierd door het FWO (dubbeldoctoraat UGent en UAntwerpen). De promotoren zijn Sylvie De Raedt, Bruno Peeters en Eva Lievens (UGent). De titel van haar onderzoek luidt als volgt: 'Big data onderzoek door de fiscale administratie: de juridische grondslag en grenzen van het verbod of fishing expeditions'. Liesa startte aan de UGent in oktober 2019. Officieel werd ze aangesteld als (joint-)Phd van UAntwerpen sinds maart 2021. Ondertussen is Liesa Keunen overgeschakeld naar een doctoraat op bundel.

4.2.2.2. Deus Tax Machina: The use of artificial intelligence by tax administrations in the EU and its implications for taxpayers

Dit betreft initieel het doctoraatsonderzoek van Emma Caeyers met als titel: 'Artificiële intelligentie gebruikt door de belastingadministratie, balancerend tussen efficiëntie en het recht op privacy' onder leiding van Bruno Peeters, Anne Van de Vijver en Toon Calders. Dit onderzoek werd opgestart met behulp van Methusalemfinanciering (zie punt 4.1.1.). Emma is inmiddels gestopt met haar onderzoek. David Hadwick werd op 1 november 2020 als opvolger van Emma aangesteld om dit onderwerp verder af te werken. David vroeg op 1 maart 2021 FWO-financiering aan en kreeg met succes FWO-financiering. Het onderzoek van David Hadwick heeft als titel: 'Deus Tax Machina: The use of artificial intelligence by tax administrations in the EU and its implications for taxpayers fundamental rights'.

4.2.2.3. Explainable AI

David Martens diende een voorstel in voor een ERC-Grant rond 'Explainable Artificial Intelligence' op 4 februari 2020. Het voorstel werd niet geselecteerd door ERC maar het werd wel zeer hoog gerangschikt. Het voorstel werd wel geselecteerd voor het runner-up programma van FWO. Een FWO funding tbv 368k wordt toegekend waardoor David Martens een postdoc kan aanwerven op dit project voor vier jaar. Op 1 oktober 2021 startte Pieter Leyman (post-doc) op dit project.

4.2.3. Vlaamse overheid

4.2.3.1. Explainable AI

Dit doctoraatsonderwerp werd uitgewerkt door Raphaël Mazzine onder leiding van David Martens. Raphaël startte zijn onderzoek ook in het najaar 2019. Het onderzoek wordt gesponsord door de Vlaamse overheid.

4.2.3.2. Fairness in Machine Learning

In het najaar van 2019 startte Ewoenam Topko onder het promotorschap van Toon Calders. Hij doet zijn onderzoek binnen het thema "Fairness in Machine Learning". Dit onderzoek wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid. Ewoenam startte zijn onderzoek in het najaar 2019.

4.3. Lopend doctoraatsonderzoek op eigen middelen van de onderzoeker

4.3.1. International taxation and domestic policies: the choice for unorthodox taxation policies

Pedro Moraya Barros kwam in januari 2020 naar Antwerpen en maakt intussen binnen ATA deel uit van DigiTax. De promotoren zijn Anne Van de Vijver en Ann Jorissen. Er werd voor Pedro een projectvoorstel ingediend bij het FWO door Ann Jorissen en Danny Cassimon op 12 maart 2021. Deze financiering werd evenwel niet bekomen.

4.3.2. Belastingregeling voor investeringen in de mijnbouw

Christophe Malenga werkt sinds zomer 2021 aan een doctoraat met als titel: 'Belastingregeling voor investeringen in de mijnbouw in het licht van de strijd tegen agressieve belastingplanning in het tijdperk van digitalisering van de economie. Problemen, vraagstukken en vooruitzichten'. De promotoren zijn Anne Van de Vijver, Marc Bourgeois en Tarcisio Diniz Magalhaes (co-promotor).

4.3.3. The effect of the AI on the competitive advantage of the taxation practices of the CPA firms

Alexander Chaprak startte zijn doctoraat in de zomer 2021 onder het promotorschap van Ann Jorissen en David Martens met als titel: 'The effect of the AI use on the competitive advantage of the taxation practices of the CPA firms'.

4.3.4. Intellectual Property Tax Avoidance

Bercan Begley startte zijn onderzoek op 1 september 2021 onder het promotorschap van Ann Jorissen en Anne Van de Vijver met als titel: 'Intellectual Property Tax Avoidance'. Dit onderzoek betreft een interdisciplinaire Phd (Faculteit Rechten en Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie).

4.4. Lopend doctoraatsonderzoek in samenwerking met buitenlandse universiteiten

4.4.1. De Gordiaanse Knoop van Belastingheffing in de Europese Unie: een Herbezinning van de Allocatie van Bevoegdheden in de Europese Belastingen

Het dubbeldoctoraat van Sam Van der Vlugt met de Universiteit van Salerno handelt over de allocatie van fiscale bevoegdheden in de Europese Unie. De promotoren zijn Bruno Peeters (Universiteit Antwerpen) en Pasquale Pistone (Universiteit Salerno) en de co-promotor is Anne Van de Vijver als co-titularis grondige studie Europees belastingrecht. De titel van dit doctoraat is: 'The Gordian Knot of EU Taxation: Rethinking the Allocation of Taxing Power in the European Union / De Gordiaanse Knoop van Belastingheffing in de Europese Unie: een Herbezinning van de Allocatie van Bevoegdheden in de Europese Belastingen'. Sam Van der Vlugt heeft voor zijn onderzoek zes maanden verbleven in België.

4.5. Lopend onderzoek met interne financiering, andere dan Methusalemfinanciering

4.5.1. Cooperative compliance

Wouter Dister startte zijn doctoraatsonderzoek op 28 maart 2019 onder het promotorschap van Anne Van de Vijver en Miet Vanderhallen. Het onderzoek van Wouter Dister wordt gefinancierd BOF-middelen. De titel luidt als volgt: 'The key success indicators of cooperative tax compliance for companies, using tax technology (namely the so called Tax Control Framework)'.

4.5.2. The future of the ability to pay principle

Karl Pauwels (mandaatassistent) startte zijn doctoraatsonderzoek op 12 maart 2018 onder het promotorschap van Anne Van de Vijver. Het onderzoek van Karl Pauwels wordt gefinancierd door UAntwerpen als mandaatassistent en heeft als titel: "The future of the ability to pay principle".

4.5.3. Digitalisering, duurzaamheid en belastingheffing

Tarcisio Diniz Magalhaes: (TTZAPBOF) werd aanvankelijk aangesteld per 1 oktober 2020, maar door de covidmaatregelen werd zijn verhuis van Canada naar België bemoeilijkt. Hij startte op 1 januari 2021. Hij doet onderzoek binnen het thema digitalisering, sustainability en belastingheffing.

4.5.4. Allocation of taxing power developed and less developed countries

Sharon Waeytens (mandaatassistent) startte haar doctoraatsonderzoek op 1 februari 2021 onder het promotorschap van Bruno Peeters en Anne Van de Vijver. Dit onderzoek heeft als titel "In search of a more balanced allocation of taxing powers between developed and developing countries: a plea for inter-nation equity".

4.5.5. A sustainable value theory for the international tax system

Débora Ottoni Uébe Mansur startte haar onderzoek op 1 september 2021 onder het promotorschap van Tarcisio Diniz Magalhaes. Dit onderzoek wordt met BOF-middelen gefinancierd. Zij zal onderzoek doen over het onderwerp: Sustainable Value Theory for the Taxation of the Digital Economy.

4.6. Financieringsaanvragen ingediend in 2021

4.6.1. ERC-Grant

Anne Van de Vijver heeft begin april 2021 een voorstel ingediend met als titel "A psycho-legal approach to taxation in a complex world". Dit voorstel werd niet aangehouden voor de volgende ronde.

4.6.2. FWO-aanvragen

Er werden in 2021 in totaal negen FWO-aanvragen ingediend (1 aanvraag voor een predoc mandaat op 1 maart, 5 aanvragen voor onderzoeksprojecten op 1 april en 3 aanvragen voor een post doc landaat op 1 december):

- **(predoc):** 1 aanvraag voor een predoctoraal mandaat werd ingediend door David Hadwick op 1 maart 2021; Deze financiering is toegekend (zie 4.2.2.2);

- **(onderzoekprojecten):** 5 aanvragen werden ingediend, doch niet toegekend:

- een aanvraag door Bruno Peeters, Anne Van de Vijver en Luisa Scarcella over de fiscale wetgeving ter bevordering van cashless payments en het recht op bescherming van persoonsgegevens en het gelijkheidsbeginsel in het licht van de digitale ongeletterdheid (zie 4.1.5.a.);
- een aanvraag door Tarcisio Magalhaes en Allison Christians (Mc Gill university) over transfer pricing en duurzame bedrijfsvoering;
- een aanvraag door Toon Calders om het lopende onderzoek van Marco Favier te financieren;
- een aanvraag door Anne Van de Vijver en Sylvie De Raedt over de juridische gevolgen van een nieuw model van zelf-taxatie;
- en aanvraag door Ann Jorissen en Danny Cassimon om het lopende onderzoek van Pedro Moraya Barros te financieren (zie 4.3.1.).

– **(postdoc mandaten):** 3 aanvragen werden ingediend, eindresultaat nog niet gekend:

- een aanvraag van Luisa Scarcella (promotoren Bruno Peeters, Anne Van de Vijver en Tarcisio Diniz Magalhaes) over Mission Oriented R&D Tax Incentives (zie 4.1.5.b.);
- een aanvraag van Aretha Campbell (promotoren Anne Van de Vijver, Sylvie De Raedt en prof. Don Marshall (university of the West Indies)) over Automated Exchange of Information: a Caribbean Perspective;
- een aanvraag van Nilay Dayanc, Kuzeyli over Taxation of Blockchain Technology considering its Environmental Effects (promotor: Tarcisio Diniz Magalhaes en Anne Van de Vijver).

4.6.3. Chanse call (Horizon 2020)

Er werd een voorstel ingediend op 7 mei 2021 voor onderzoek rond de inzet van artificiële intelligentie bij de fiscale administratie (projectnaam AITAX). De promotor van dit onderzoek is Anne Van de Vijver. De initiatiefnemer is de universiteit van Valencia. De partneruniversiteiten zijn Exeter University en Graz University. De bedoeling is om case studies uit te voeren in de 4 betrokken landen (Spanje, UK, Oostenrijk en België). Voor België zijn ook de KULeuven en de FOD Financiën betrokken bij dit project als cooperation partner. Zij verrichten op dit project geen onderzoek maar maken wel deel uit van het knowledge platform. Er werd financiering gevraagd voor onderzoek door een post doc gedurende 3 jaar. De financiering werd niet toegekend.

4.6.4. 11.11.11.- vzw

Einde mei 2021 werd een voorstel ingediend om onderzoek te verrichten over de impact van het Belgische belastingbeleid voor ontwikkelingslanden. De promotor is Anne Van de Vijver. Het voorziene budget is 30.000 EUR. Mocht de funding zijn toegekend, zouden Sharon Waeytens (juridische luik) en Pedro Moraya Barros (macro-economisch luik) dit onderzoek samen uitvoeren. De funding werd jammer genoeg niet toegekend.

4.7. Affiliaties zonder financiële impact, met oog op indiening postdoc financiering

Er werden ook 3 geaffilieerden (postdocs) opgenomen binnen DigiTax:

- Aretha Campbell, bereidt een onderzoeksvoorstel voor over 'the impact of automatic exchange of bank information for the Caribbean region', onder het promotorschap van Anne Van de Vijver en Ann Jorissen. Aretha heeft een FWO-financieringsaanvraag ingediend (zie 4.6.2).
- Nilay Dayanç Kuzeyli bereidt een onderzoeksvoorstel voor over "taxation of blockchain technology considering its environmental effects" (onder begeleiding van Anne Van de Vijver en Tarcisio Magalhaes). Nilay heeft een FWO-financieringsaanvraag ingediend (zie 4.6.2).
- Alessandro Liotta bereidde een onderzoeksvoorstel voor over 'the use of technology in combatting tax avoidance' onder het promotorschap van Anne Van de Vijver en Bruno Peeters. Alessandro Liotta is inmiddels aan de slag gegaan bij de Italiaanse fiscus en werd daarom in 2021 weggelaten als geaffilieerde post doc onderzoeker.

5. Activiteiten

De programma's van de verschillende activiteiten kunnen worden geraadpleegd in bijlage.

5.1. Jaarlijks congres: 'Computational taxation. In search for fairness and transparency for tax technology'

Het jaarlijks congres: 'Tax and Digitalisation. Challenges and Opportunities' vond online plaats op 23 september 2021. Er waren 180 geregisteerde deelnemers. Dit congres werd opgenomen en kon op vraag worden herbekeken.

5.2. Summerschool: 'Legal Technology and Legal Innovation'

De Summerschool: 'Legal Technology and Legal Innovation' vond plaats van 6 t.e.m. 10 september 2021. Er waren 18 deelnemers.

5.3. Lectures series Tax and Digital Transformation

DigiTax organiseerde op 3 maart, 18 maart, 1 april, 15 april, 6 mei, 18 mei, 10 juni, 17 juni, 24 juni, 12 oktober, 21 oktober en op 16 december 2021 een reeks lezingen. Het gemiddeld aantal deelnemers zijn 100 per lecture. Deze lezingen werden i.s.m. Worldbank, VIA University College (Denmark), HMRC (Britse fiscale administratie) en de Center for Taxpayer Rights (Washington) georganiseerd. Deze lezingenreeks gaat ongeveer tweewekelijks door, telkens van 15-16 u. De lezingen waren gratis en online.

- 3 maart: Sandy Pentland (MIT): Tax Data for Non-Tax Purposes
- 18 maart: Chris Sanger, EY Global Government and Risk Tax Leader : Digital tax administration in practice: Key success factors when managing digital tax reforms
- 1 april: Morten Bøhm, Associate Dean, VIA University College: Experiences in Utilizing Foreign Transaction Data to Identify Tax Non-Compliance and Fraud
- 15 april: Tyson Fawcett (Austrian Tax Office): "How Tax Data Sharing Can Reduce Misuse of COVID Stimulus Funds"?
- 6 mei: Russische belastingadministratie: Digitizing Taxpayers' Services
- 18 mei: Lionel Van Reet (PwC): Digital Transformation in Customs
- 10 juni 2021: Anne Van de Vijver en Eva Grambye (Danish Human Rights Institute): How to Manage Human Rights in the Digital Transformation of Tax Authorities
- 17 juni: David Palmer (World Bank): A strategic response to VAT fraud
- 24 juni: Rex Anderson (OECD, FTA): Tax administration 3.0
- 12 oktober 2021, 3-4 pm: Evrim Tan (KULeuven) en Sylvie De Raedt: How is Blockchain Technology affecting Taxation?

- 21 oktober: Jean-Francois Arvis: Is Machine Learning a sufficiently mature technology to be applied by Customs Authorities ?
- 16 december: Leveraging publicly available data to illuminate the shadow economy (sprekers: Matan Fattal (cybersecurity firm) en Eric Hylton (IRS))

5.4. Meeting met de Societal Impact Reflection Group

The Societal Impact Reflection Group wordt uitgebreid met Kristof Waerzeggers van IMF (leading the tax law function in the legal department). De overige leden zijn Hans D'Hondt (voorzitter directiecomité FOD Financiën), David Van Herreweghe (administrateur-generaal Vlabel), Luc Batselier, (vertegenwoordiger van de Belgische fiscale administratie bij OESO).

5.5. Meeting met de International Scientific Advisory Board

Deze meeting vindt plaats in twee delen (21 en 29 september 2021). De bestaande board (Bart Custers (Leiden University), Pasquale Pistone (Salerno University), Diana Van Hout (Tilburg University)) werd uitgebreid met twee nieuwe leden: Eleonor Kristoffersson (Orebro University) en Salvatore Ruggiere (Pisa University).

5.6. EATLP-congres

Het jaarlijks congres van de 'European Association of Tax Law Professors' zal in 2024 in Antwerpen plaatsvinden van donderdag 6 juni 2024 tot en met zaterdag 8 juni 2024. Oorspronkelijk was dit congres te Antwerpen gepland voor 2021, doch diende het te worden uitgesteld als gevolg van de Coronamaatregelen. De executive board van EATLP heeft evenwel beslist om dit congres, in verkorte versie, volledig online te laten doorgaan op 3 en 4 juni 2021. De organisatie hiervan gebeurt vanuit IBFD in Amsterdam.

5.7. Opleiding: 'Transfer Pricing'

Deze opleiding staat onder leiding van Anne Van de Vijver en zal in het voorjaar 2022 ingericht.

5.8. Seminarie: 'Gemeentebelastingen'

Dit seminarie staat onder leiding van Nicole Plets en gaat over 'actualia lokale gemeentebelastingen met als spreker Thomas De Jonckheere. Het vond online plaats op 12 februari 2021 en werd georganiseerd in samenwerking met Nexus. Er waren 19 inschrijvingen.

5.9. Seminarie: 'Opportunities and threats for the municipal fiscaliteit: stand van zaken met een blik op de toekomst'

Dit seminarie staat onder leiding van Nicole Plets. De oorspronkelijke titel van dit seminarie is 'Actualia lokale belastingen: overzicht recente rechtspraak en hot topics'. De titel werd gewijzigd naar 'Opportunities and threats for the municipal fiscaliteit: stand van zaken met een blik op de toekomst'. Dit seminarie behandelt een reeks relevante en actuele topics inzake gemeentebelastingen (zoals een aantal beginselen uit de omzendbrief KB ABB 2019/2 van 15 februari 2019 over de gemeentefiscaliteit en de mogelijkheid voor de Vlaamse gemeenten om gedifferentieerde opcentiemen op de onroerende voorheffing in te voeren) en is in het bijzonder gericht op het gemeentepersoneel betrokken bij de invoering, vestiging en inning/invordering van de lokale belastingen. De sprekers zijn Thomas De Jonckheere en Nicole Plets. Dit seminarie vond online plaats op 21 mei 2021 van 9.30u tot 12u.

5.10. Fiscaal beleid in de context van de Covid-Crisis: het perspectief van de intergenerationele rechtvaardigheid

Op 19 oktober 2021 (17u-19u) vond het seminarie plaats inzake het 'Fiscaal beleid in de context van de Covid-crisis: het perspectief van de intergenerationele rechtvaardigheid'. Dit betreft een event in samenwerking met ATA-DigiTax enerzijds en Antwerpen in Fiscalibus anderzijds. Het programma werd samengesteld door Sylvie De Raedt en Gerlinde Verbist. Er werd onder voorzitterschap van Bruno Peeters een lezing gegeven door prof. Neil H. Buchanan (University of Florida) en daarna volgde er een debat met Gerlinde Verbist en Erik Schokkaert. Het geheel werd afgesloten met een receptie. Voor het AIF gold deze activiteit als najaarsevent van de vereniging. Er waren in totaal 29 deelnemers.

5.11. Seminarie: 'Douanestrafrecht tussen gisteren en morgen'

Dit seminarie werd georganiseerd onder leiding van Bruno Peeters en Eric Van Doore mede op vraag van de fiscale administratie om de onderzoeksresultaten kenbaar te maken van een studie die over dit onderwerp was uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie. Dit seminarie vond plaats op donderdag 28 oktober 2021 (14u-18u). Het seminarie ging fysiek door op de Campus Drie Eiken. Er waren meer dan 70 inschrijvingen geregistreerd. De studenten en het personeel van de Universiteit Antwerpen konden dit seminarie kosteloos bijwonen.

5.12. Webinar: 'De hervorming van de inkomstenbelasting: blik op de toekomst en het verleden'

Dit seminarie vond online plaats op dinsdag 23 november 2021. Wim Coumans van de Hoge Raad voor Financien lichtte het verslag toe over de verlaging van de belastingdruk op arbeid en de financiering ervan. Dirk De Schrijver stelde zijn recente rechtshistorische monografie voor over de hervorming van de belastingen in tijden van crisis. De studie van de Hoge Raad voor Financiën werd in 2020 opgeleverd.

5.13. Antwerpen in Fiscalibus

De alumnivereniging (AIF) van de opleiding master fiscaal recht van de Universiteit Antwerpen, organiseert mede onder auspiciën van Antwerp Tax Acacamy jaarlijks in de regel twee activiteiten, respectievelijk in het voorjaar en in het najaar. Het lente-event (gesponsord door PWC) vond plaats op 30 maart 2021 en ging over twee thema's: 1. de nieuwe manier van werken - tax impact achter de schermen en 2. Tax policy – Welke internationale ontwikkelingen kunnen we verwachten?. Het najaarsevent vond plaats op en bestond uit een gastcollege van Prof. Neil H. Buchanan (University of Florida) over Fiscaal beleid in de context van de Covid-crisis: het perspectief van de intergenerationele rechtvaardigheid. (zie ook 5.10).

5.14. DigiTax Workshops

-Workshop on Digitalisation, Taxation and Less Developed Countries. Deze workshop vond plaats op 28 januari 2021 onder leiding van Ann Jorissen.

Het doel van deze workshops is om DigiTax-onderzoekers samen te brengen met onderzoekers uit andere disciplines (politieke economie, sociologie, web technology, ...) om te brainstormen rond nieuwe onderzoeksvoorstellen rond DigiTax gerelateerde topics.

5.15. DigiTax Lectures Series 2021

Deze online lezingen gaan in op vragen over de fundamentele rechten van belastingbetalers in een gedigitaliseerde samenleving. Deze lezingen gaan door op 9 en 23 februari 2021 en 2 en 23 maart 2021 onder leiding van Anne Van de Vijver. Ze zijn steeds op dinsdagen gepland, telkens van 14-15 uur. De lezingen waren succesvol met een 200-tal inschrijvingen.

5.16. Coding for Lawyers

Deze opleiding, gericht naar professionals-juristen (introdactie in de programmeertaal Python, zelf programmeren van beslissingsbomen, inzicht in verklarende algoritmes, introductie in smart contracts), ging in het voorjaar van 2020 door. De editie van het voorjaar 2021 kon niet doorgaan omdat de lesgevers fysieke aanwezigheid aanbevolen vinden en dit met de covidmaatregelen niet mogelijk was. Er werd wel beslist om de summer school van september 2021 ook open te stellen voor professionals.

6. Samenwerkingen

6.1. Formele samenwerkingen

Antwerp Tax Academy houdt met diverse universiteiten en instanties contacten voor nauwe samenwerking. Hieronder vindt u een overzicht van de samenwerkingen die reeds werden aangegaan:

- **Tilburg University:** Er is een samenwerkingsovereenkomst met de Universiteit van Tilburg afgesloten om bepaalde onderwerpen van de eindverhandelingen van de studenten Master Fiscaal Recht zowel toe te kennen aan een van de studenten uit de Master Fiscaal Recht en aan een Tilburgse student. Bedoeling is het rechtsvergelijkend onderzoek te bevorderen. Zo werden sinds het academiejaar 2014-2015 tot op heden een vijftal onderwerpen in overleg uitgekozen. Tevens werden docenten van de Universiteit Tilburg betrokken bij de permanente vorming douanerechten en accijnzen.
- **ICHEC – ESSF:** Er is een samenwerkingsakkoord met ICHEC (Brussels Management School) sinds 1996. De bedoeling is de wederkerige uitwisseling van docenten, studenten en onderzoekers te bevorderen.
- **ULiège (Tax Institute HEC Liège):** Deze samenwerking heeft in het verleden geleid tot diverse initiatieven zoals o.m. een dubbeldoctoraat (A. Nollet), de toekenning van internationale Francqui-leerstoel toegekend aan Prof. dr. W. Schön met UAntwerpen als onthaalinstelling en de ULuik als partnerinstelling. De permanente vorming douanerechten en accijnzen wordt eveneens in samenspraak met de Universiteit Liège georganiseerd.
- **Antwerp Management School:** zie punt 1.4.
- **Young Universities for the Future of Europe (Yufe):** De YUFE-alliantie is gebaseerd op de gezamenlijke visie van tien jonge onderzoeksintensieve universiteiten en vier niet-academische partners verspreid over heel Europa. De universiteit van Antwerpen is een academisch lid van YUFE.
- **World Customs Organization (WCO):** het WCO verleend sinds 2018 zijn medewerking aan de permanente vorming Douane & Accijnzen.
- **KPMG PhD Research Grant:** Het bedrijfsleven en het hoger onderwijs vinden elkaar steeds vaker, ook in de humane wetenschappen. Zo heeft KPMG Belastingconsulenten de Universiteit Antwerpen gefinancierd voor een doctoraatsstudie binnen het domein van het fiscaal recht en voor praktijksondersteuning in de Master Fiscaal Recht.
- **PwC Belgium:** PwC Belgium sponsort sedert 2015 het fiscaal onderwijs aan de Faculteit Rechten van de Universiteit Antwerpen. De steun komt in het bijzonder de Master Fiscaal Recht ten goede zoals

die reeds meer dan 20 jaar succesvol in Antwerpen wordt georganiseerd. Met deze financiële steun onderschrijft PwC het belang van degelijk fiscaal onderricht en onderzoek en stelt het de opleiding in staat Kristof Wuyts alumnus UAntwerpen) als onderwijsmedewerker aan te trekken.

- **EY, Deloitte, Cazimir advocaten, Tiberghien advocaten:** sponsors van doctoraatsonderzoek binnen DigiTax. In het kader van de sponsoringovereenkomst werden afspraken gemaakt om regelmatig contact te houden met DigiTax en ATA (informeel overleg, aanwezigheid op activiteiten, ...)
- **FOD Financien:** DigiTax heeft een formele samenwerkingsovereenkomst met de FOD Financien, waarbij de FOD Financien zich principieel bereid verklaart samen te werken in het kader van de onderzoeksobjectieven van DigiTax
- **Vlaamse Belastingdienst:** DigiTax heeft een formele samenwerkingsovereenkomst met Vlabel, waarbij Vlabel zich principieel bereid verklaart samen te werken in het kader van de onderzoeksobjectieven van DigiTax.
- **Universiteit Salerno:** in het raam van deze samenwerking loopt thans het doctoraatsonderzoek van Sam Van der Vlugt (dubbeldoctoraat)

6.2. Informele samenwerkingen

- **Center for Taxpayer Rights (Nina Olsen):** DigiTax houdt contact met dit centrum en op onze respectievelijke websites wordt verwezen naar toekomstige congressen.
- **Worldbank, VIA University College (Denmark) en HMRC:** DigiTax organiseert samen met deze instanties een lezingenreeks in 2021 en plant nog gezamenlijke workshops in het najaar. Anders Agerskov van de Worldbank was eerder deelnemer van de workshop over less developed countries (januari 2021) en op de webinar over big data (november 2020).
- **UNamen (CRIDS):** DigiTax heeft een gezamenlijk onderzoeksproject met deze universiteit (over whistleblowing). DigiTax heeft actief deelgenomen aan het congres van CRIDS in november 2021 (Anne Van de Vijver, Kimberly Van Sande en Sylvie De Raedt). Er zijn ook verschillende gezamenlijke publicaties (Amelie Lachapelle en Sylvie De Raedt).
- **UGent (Center for Law and Technology):** DigiTax heeft een dubbeldoctoraat met prof. Eva Lievens (Liesa Keunen).
- **Digi4Fed (BELSPO consortium bestaande uit Kuleuven, UAntwerpen, UNamur, ULiège):** DigiTax organiseerde een gezamenlijke webinar met dit onderzoeksconsortium dat onderzoek verricht over big data en artificiële intelligentie bij overheidsdiensten. Sylvie De Raedt is ook lid van het follow up comité van dit consortium.
- **Orebro University**

7. Financiële situatie

De werkmiddelen van de Antwerp Tax Academy zijn beperkt en afhankelijk van subsidies, sponsoring (desgevallend in natura) door derden en van opbrengsten van door Antwerp Tax Academy georganiseerde studiedagen en congressen. Met het aantrekken van onderzoeksprojecten is Antwerp Tax Academy erin geslaagd op korte termijn te komen tot de vooropgestelde zelffinanciering. De kost voor de administratieve opvolging door Nexus (interne kost) wordt door de Faculteit Rechten ten laste gelegd op het budget van Antwerp Tax Academy. Op termijn wordt gestreefd naar een duurzame autofinanciering. De financiële kerncijfers zijn als volgt:

FINANCIEEL OVERZICHT ANTWERP TAX ACADEMY 2021	
OVERGEDRAGEN SALDI VAN 2020	117.952,74
INKOMSTEN (in EUR)	
Inschrijvingsgelden	122.001,84
TOTAAL INKOMSTEN	122.001,84
UITGAVEN (in EUR)	
Aankopen cursussen	3.059,73
Aankopen kantine en refter	4.095,84
Bijdragen en lidgelden	1.122,56
Drukwerk, fotokopies	61,17
Erelonen en honoraria	13.704,10
Gelegenheidsgeschenken	726,60
Inschrijving congressen personeel	7.493,44
Restaurantkosten	55,12
Reis en verblijf kosten gefactureerd	687,42
Socio-culturele activiteiten	65,01
Inschrijving congressen personeel	550,00
Licenties software	62,92
Post	245,20
Bankkosten	142,00
Overhead	21.103,99
Interne kosten	58.540,70
TOTAAL UITGAVEN	111.715,80
RESULTAAT 2021	10.286,04
TOTAAL BESCHIKBAAR SALDO 2021	128.238,78